

Motion till riksdagen

1988/89:Jo785

av Torsten Karlsson m. fl. (s)

Vattenvårdsåtgärder vid Vättern

Vättern har unika värden att skydda och bevara. Sjön är av riksintresse för naturvård och är betydelsefull som råvattentäkt för en stor region. Den vattenvårdsplanering och de åtgärder som vidtagits, framför allt på initiativ av kommittén för Vätterns vattenvård, har gett mycket värdefulla resultat. Ett påtagligt resultat är det förbättrade siktdjupet. Generellt sett har vidtagna reningsåtgärder minskat utsläppen av en rad olika typer av föroreningar. Successivt vidtas ytterligare åtgärder, t.ex. vid omprövning av tillstånd enligt miljöskyddslagen.

Kommittén för Vätterns vattenvård genomför under hösten 1988 och våren 1989 en översyn av vattenvårdsplanen för Vättern. Den nya vattenvårdsplanen beräknas vara klar i juni 1989 och blir den tredje vattenvårdsplanen som framtagits av kommittén för Vätterns vattenvård sedan 1970.

Avsikten med den kommande vattenvårdsplanen för Vättern är att fastställa nya vattenkvalitetsmål samt att presentera de åtgärder som behövs för att uppnå dessa. Kommittén har bl.a. med anledning av arbetet med den nya vattenvårdsplanen anlitat limnolog på halvtid. Denne är ansvarig för information om kommitténs verksamhet och är stationerad på länsstyrelsen i Jönköping.

Inför vattenvårdsplanen utförs en rad kompletterande undersökningar bl. a. med avseende på tillförsel av kväve, tungmetaller och klororganiska föreningar i olika tillflöden och i nedfall. För att få en god bild av föroreningstillförseln från luften i form av våt- och torrdepositioner har tre nedfallsmätningsstationer etablerats. Dessa är belägna vid Lyckås (i Jönköpings kommun), på Visingsö och i Askersunds kommun. Dessutom genomförs en studie av eventuellt förekommande läckage av metylkvicksilver från Munksjö. Dessa moment har finansierats genom en extra utdebitering från kommitténs medlemmar på sammanlagt 200 000 kr.

I varje "strandkommun" utförs dessutom analyser av kväve- och tungmetallutsläpp till Vättern från reningsverk och bräddavlopp samt beräkning av uttransport av främst metaller från dagvattenutsläpp. Gjorda undersökningar har visat att dagvattenutsläpp medför en betydande recipientbelastning av vissa metaller, närsalter och oljekolväten (jfr. medd. SNV 1.83 Dagvattenhantering och 3.83 Sanering av avloppssystem). Det är därför nödvändigt att beräkna tillförsel av föroreningar till Vättern via dagvattenutsläpp.

Kommittén för Vätterns vattenvård har vidare beslutat att begära medel från miljö- och energidepartementet för att kunna genomföra ytterligare några viktiga moment som:

1. Anskaffande av en spridningsmodell för Vättern. En sådan modell är ett mycket viktigt instrument för att bedöma spridningen av olika kemiska ämnen i vatten samt vid åtgärder efter en olycka med farligt gods i Vätterns närhet.

2. Modellering av föroreningsbelastning från trafiken runt Vättern främst med tanke på trafikens bidrag till kvävebelastningen.

3. En detaljerad genomgång av tungmetallflödena i och runt Vättern.

För att kunna bedöma nödvändiga åtgärder på lång sikt kommer kommittén för Vätterns vattenvård att begära hos nämnda departement samt hos statens naturvårdsverk att ett 6-årigt forskningsprogram upprättas (till en bedömd kostnad av 12 milj kr).

Vättern är, som vi framhåller, en unik sjö med sitt källklara vatten och den utgör vattentäkt för flera hundratusen människor och husdjur. Därför är det viktigt att uppmärksamma vad som händer i Vättern och runt omkring och att erforderliga åtgärder görs för att bevara sjöns kvalitet ur miljösynpunkt. Kommittén för Vätterns vattenvård bör därför erhålla stöd i sitt arbete i detta syfte.

Hemställan

Med hänvisning till det anförda hemställs

att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om behovet av medel för genomförande av planerade forskningsprogram rörande Vätterns vattenvård.

Stockholm den 24 januari 1989

Torsten Karlsson (s)

Sture Thun (s)

Sonia Karlsson (s)